

HOGYAN HAT A KÉTNYELVŰSÉG A VÉGREHAJTÓ FUNKCIÓKRA?

Bevezető vizsgálat

Szerző: **JÁVOR Rebeka**, Ph.D., II. évfolyam (kicchy.r@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Szabolcs** egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész tudományi Kar, Pszichológia Intézet,
Általános és Evolúciós Pszichológia Tanszék, Pécs

A kutatás fókuszra arra irányul, hogy a kétnyelvűségnek milyen hatásai vannak a végrehajtó funkciókra, ezen belül is a váltás, a kognitív gátlás, a szelekció, a döntéshozatal kerül vizsgálat alá. Előzetes kutatások kimutatták, hogy a kétnyelvű gyerekek jelentős pozitív teljesítménykülönbséget mutatnak akkor, ha a forma és jelentés közötti különbségekre kell hangsúlyt fektetni, továbbá olyan non-verbális problémák során, amikor figyelmen kívül kell hagyni az inkongruens információkat. Meta-analízisek bizonyítják, hogy a kétnyelvű gyermekeknél nagy előnyök alakulnak ki a végrehajtó funkciókban, amelyek segítik a problémamegoldást és mindezek segítségével gyorsan képesek észrevenni a változásokat a környezetükben, így gyorsan is tudnak ezekhez a változásokhoz alkalmazkodni. Ezek alapján a kétnyelvű felnőtteknél is valószínűleg megjelenik ez a végrehajtó funkció fölény.

Mivel bevezető vizsgálatról van szó, 40 személy vett részt a vizsgálatban csoportonként, két csoportban, mint magyarországi egynyelvű és vajdasági magyar-szerb kétnyelvű. A tesztek egytől-egyig a PEBL – Psychology Experiment Building Language rendszerből elérhetők, amelyek a végrehajtó funkciók különböző aspektusait vizsgálják.

Az eredmények azt mutatják, hogy a kétnyelvűség hatására kialakult gyermekkori végrehajtó funkció előny felnőttkorra is megmarad, ami számtalan probléma során tökéletesebb megoldást és kivitelezést fog biztosítani.

Kulcsszavak: kétnyelvűség, végrehajtó funkciók, Psychology Experiment Building Language

WHAT EFFECT DOES BILINGUALISM HAVE ON EXECUTIVE FUNCTIONS?

Preliminary research

Author: **Rebeka JÁVOR**, second-year PhD student (kicchy.r@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Szabolcs KISS**, associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Institute of Psychology,
Department of General and Evolutionary Psychology, Pécs

The research's focus is on the effects of bilingualism on executive functions, especially on task-switching, cognitive inhibition, selection and decision-making. Previous results have shown that bilingual children show significant difference

P L E N Á R I S T U D O M Á N Y O S
D I Á K K Ö R I Ü L É S S Z A K

when they should focus on the differences between the form and the meaning, as well as in non-verbal problems, when they have to ignore incongruent information. Meta-analyses with children show that bilingualism will develop better executive functions and problem-solving, so bilingual individuals are able to quickly notice any changes in their environment, so they can quickly adapt to these changes. According to these theories, we assume that bilingual adults will show these increased executive functions too.

Since this study is preliminary, 80 individuals participated in the study, in two groups, as Hungarian-monolinguals from Hungary and bilingual Hungarian-Serbian bilinguals from Vojvodina. The test for measuring executive functions is available in the PEBL – Psychology Experiment Building Language system.

The results show that advanced executive functions in childhood caused by bilingualism will give advanced executive functions in adulthood too, which will provide improved solution and execution in many tasks and problems.

Keywords: **bilingualism, executive functions, Psychology Experiment Building Language**

KAKO DELUJE DVOJEZIČNOST NA IZVRŠNE FUNKCIJE? Uvodno istraživanje

Autor: **Rebeka JAVOR**, PhD, II godina studija (kicchy.r@gmail.com)

Mentor: **Dr Sabolč KIŠ**, docent fakulteta

Institucija: Univerzitet u Pečuju, Fakultet humanističkih nauka, Psihološki institut,
Opšte i evolucionarno odeljenje, Pečuj

Fokus istraživanja je usmeren na to kako deluje dvojezičnost na izvršne funkcije, istraga se vodi na smene, kognitivne sprečenosti, selekcije, odlučivanja. Prethodni iskazi su pokazali da kod dvojezične dece postoji značajna razlika u izvršenju zadataka, kada se radi o razlici između forme i značaja, kod neverbalnih problema, gde se izostave inkongruentne informacije. Meta-analize dokazuju da dvojezična deca imaju korist kod izvršne funkcije, koje pomažu kod rešavanja problema, umeju brzo da primete promene u okolini i samim tim brzo znaju da se prilagode tim promenama. I kod odraslih osoba najverovatnije je prisutna ta izvršna funkcija.

Pošto je ovo uvodno istraživanje, prisustvovala su osobe u 2 grupe, u svakoj po 40, kao jednojezične iz Mađarske i kao dvojezične (srpski-mađarski) iz Vojvodine. Svi testovi su uzeti iz PEBL – Psychology Experiment Building Language i mogu se tamo videti.

Rezultati pokazuju da prednost kod dvojezičnih osoba kod izvršne funkcije, koja se stekla u detinjstvu, ostaće i puno će značiti u doba zrelosti, obezbediće savršenija rešenja za probleme.

Gljučne reči: **dvojezičnost, izvršne funkcije, Psychology Experiment Building Language**